

KS. FRANCISZEK GRENIUK

KRONIKA SEKCJI TEOLOGII MORALNEJ KUL
ZA ROK 1986/87

- I. Studenci: na rok akademicki 1987/88 przyjęto na sekcję teologii moralnej (kurs wyższy Wydziału Teologicznego) 4 osoby – dwóch księży diecezjalnych i dwie kobiety.
- II. Prace dyplomowe napisały i odpowiednie stopnie uzyskały następujące osoby:

A. Prace doktorskie

1. Ks. mgr Stanisław Sieczka, kapłan diecezji lubelskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologicznego z dnia 30 IV 1987 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Nauka o cnotach u polskich teologów moralistów XVIII wieku* (Lublin 1987 ss. 354 mps). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. J. Homerski – przewodniczący, ks. doc. F. Greniuk – promotor, ks. prof. H. Juros z ATK i ks. prof. W. Słomka z KUL – recenzenci oraz inni członkowie tegoż gremium.

Problematyka rozprawy doktorskiej wymienionego ks. mgra S. Sieczki została podjęta w ramach badań katedry historii teologii moralnej w okresie nowożytnym. Zmierzają one do monograficznego opracowania różnych zagadnień z zakresu dziejów wymienionej dyscypliny zarówno powszechnej, jak i polskiej. W tym przypadku chodzi o opracowanie ważkiego działu z zakresu teologii moralnej fundamentalnej, jakim jest nauka o cnotach, zwana także aretologią, w ujęciu polskich teologów moralistów XVIII wieku. Rodzima teologia moralna w tym okresie nie ma wybitnych przedstawicieli tejże dyscypliny, niemniej odnotowuje występowanie wielu moralistów, którzy w swych podręcznikach wymienioną gałąź wiedzy moralnej zaprezentowali. Należą do nich tacy teologowie moraliści, jak J. Bartold, T. Borowicz, A. Koronczewski, B. Meress, S. Mikołajewicz, J. Narolski, F. Przyłęcki, B. Rychlewicz, T. Szczurowski, G. Wałęcki, reprezentujący kler diecezjalny i zakonny. W rozprawie swej autor przedstawił europejską myśl filozoficzno-teologiczną XVIII wieku, nauczanie teologii moralnej w Polsce w tym czasie, założenia formalne i metodologiczne ówczesnej aretologii oraz szczegółowe omówienie

wybranych zagadnień. W rezultacie osiągnął całościowy obraz badanej problematyki, która dotychczas uchodziła uwagi historyków polskiej teologii moralnej. I chociaż aretologia ówczesna nie należy do najsilniejszych stron polskiej teologii moralnej, to jednakże jej omówienie i zaprezentowanie, połączone zarazem z prawie nowatorskim przecieraniem szlaków badawczych, stanowi bardzo wartościowe rozeznanie w dziejach tej dyscypliny naukowej na naszym terenie.

2. Mgr Jacek Ryłko, kapłan ze Zgromadzenia Księży Salezjanów, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologicznego z dnia 19 VI 1987 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Chrześcijański wzór osobowy w życiu współczesnej młodzieży polskiej* (Lublin 1987 ss. XLVI+271 msp). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. J. Homerski – przewodniczący, ks. doc. S. Rosik – promotor, ks. prof. J. Pryszmont z ATK i ks. doc. F. Greniuk z KUL – recenzenci, oraz inni członkowie tegoż gremium.

W omawianej rozprawie ks. mgra J. Ryłki da się wyróżnić podwójny nurt rozważań, a mianowicie z jednej strony podstawy biblijno-teologiczne chrześcijańskiej propozycji wzoru osobowego oraz psychologiczno-socjalny obraz współczesnej młodzieży polskiej, dla której wypracowany w teologii wzór ma być poniekąd propozycją normatywną. Omawiana rozprawa jest próbą włączenia się w nurt poszukiwań wzoru dla współczesnej młodzieży polskiej. Jej celem jest danie pewnej normatywnej propozycji wzoru chrześcijańskiego, który najbardziej odpowiadałby współczesnym wymaganiom płynącym z religijnych, psychospołecznych i kulturowych uwarunkowań młodzieży. Autorowi chodziło o to, aby różne ujęcia wzorów osobowych rozważyć pod kątem integralnej wizji człowieka odkupionego przez Chrystusa i aby stworzyć pewną całościową, chrześcijańską wizję tegoż wzoru. Pierwszy rozdział rozprawy jest metodologicznym uporządkowaniem różnorodnych koncepcji wzoru osobowego i zaproponowaniem jego jednolitej wizji. Rozdział drugi natomiast stanowi próbę uzyskania orientacji w tym, jaki jest stosunek współczesnej młodzieży polskiej do wzorów jako takich, a w szczególności do wzorów chrześcijańskich. Rozdział trzeci wreszcie stanowi całościową syntezę teoretyczną, poszerzoną o współczesne osiągnięcia naukowe w tym względzie, z równoczesnym ukierunkowaniem na praktyczne zastosowanie wzorów chrześcijańskich w wychowaniu młodzieży. Oceniając ogólnie, warto podkreślić, iż autor wybraną problematykę potraktował bardzo obszernie, wywody swe oparł na dobrej znajomości źródeł i opracowań teologicznych oraz z zakresu nauk pokrewnych, choć sam uważa, iż tematu nie wyczerpał do końca. Jest przekonany, iż raczej otworzył jedynie wielkie pole pracy i współpracy teologii moralnej z innymi dyscyplinami teologicznymi i antropologicznymi oraz ukazał pewną możliwość personalistycznego ukazywania współczesnemu człowiekowi wartości moralnych.

B. Prace licencjackie

Opisy opóźnione z roku akad. 1985/86:

1. ks. mgr T. Reroń - *Moralne aspekty kultury w aktualnym nauczaniu Kościoła.*
2. ks. mgr S. Warzeszak - *Wolność jako element ludzkiej godności w świetle Nowego Testamentu.*
3. mgr Z. Żyźniewski MS - *Moralne aspekty pracy ludzkiej w ujęciu wybranych autorów polskich w latach 1962-1981.*

W roku akad. 1986/87

- a) pod kierunkiem ks. doc. F. Greniuka:
ks. K. Rusiecki - *Problematyka moralna w pismach Jana Hempla.*
- b) pod kierunkiem ks. doc. S. Rosika:
J. A. Franczak OFM - *Chrześcijańskie sumienie a teoria wychowania laickiego młodzieży w pismach polskich marksistów.*

C. Prace magisterskie

- a) pod kierunkiem ks. doc. F. Greniuka:
 1. T. Borkowski - *Problematyka moralna w listach pasterskich biskupa Franciszka Bardy.*
 2. T. Giża SVD - *Etos regionu lubelskiego w oparciu o dzieła Oskara Kolberga.*
 3. C. Kawka - *Problematyka moralna w życiu i wybranych pismach Narcyzy Żmichowskiej (1819-1876).*
 4. J. Kochański - *Moralno-religijny program otrzeźwienia narodu na podstawie listów pasterskich prymasa Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego (1948-1981).*
 5. A. M. Krzysik - *Problematyka moralna w pamiętnikach i listach Jana Stapińskiego.*
 6. J. Miazga - *Problematyka moralna w pismach ks. Stanisława Chołoniewskiego.*
 7. S. Pawul - *Problematyka moralna w opowiadaniach Jarosława Iwaszkiewicza.*

8. A. Pokrywa - *Pojęcie dziecięstwa Bożego u świętej Teresy z Lisieux i Jana XXIII na podstawie "Dziejów duszy" i "Dziennika duszy"*.
9. J. Strojek - *Problematyka moralna w twórczości poetyckiej Władysława Syrokomli*.
10. A. Szajnar - *Problematyka moralna w "Pamiętniku mojego życia" T. Bobrowskiego*.
11. J. Szmyd - *Problematyka moralna w pamiętnikach Jana Pigonia*.
12. Z. Zapaśnik - *Duchowość kapłana diecezjalnego według Jana Pawła II*.

b) pod kierunkiem ks. dra J. Nagórnego:

1. K. Antoń TChr - *Socjalizacja dziecka opóźnionego w rozwoju do życia w rodzinie*.
2. P. P. Kacprzak - *Problematyka moralna we wspomnieniach więźniów Zamku Lubelskiego 1939-1944*.
3. M. S. Król - *Problematyka moralna w pamiętnikach kobiet wiejskich w latach 1945-1970*.
4. W. P. Lichoń - *Uzależnienie alkoholowe jako problem moralny w pamiętnikach alkoholików*.
5. F. Łobos SDB - *Problematyka moralna w wybranych wspomnieniach Opolan 1920-1939*.
6. E. Mackiewicz - *Problematyka moralna w pamiętnikach urzędników lat 1945-1970 w Polsce*.
7. S. Makuracki SDB - *Problematyka moralna w wybranych wspomnieniach młodzieży wielkopolskiej z lat okupacji niemieckiej 1939-1945*.
8. Z. Michaluk TChr - *Wpływ telewizji na kształtowanie się postaw moralnych dziecka*.
9. J. P. Niewęłowski SDB - *Problematyka moralna we wspomnieniach mieszkańców wsi polskiej*.
10. Cz. Piela - *Rodzina w kształtowaniu postaw wspólnotowych*.
11. M. P. Słomiński - *Problematyka moralna w pamiętnikach lotników polskich w latach 1939-1945*.
12. J. Szadkowski SDB - *Problematyka moralna we wspomnieniach leśników polskich 1939-1945*.
13. A. J. Szczeponek SDB - *Wolność religijna a misyjność Kościoła w świetle polskiej literatury posoborowej z lat 1964-1984*.
14. H. Ulatowski TChr - *Przemiana religijno-moralna Polaka w nauczaniu kardynała Augusta Hlonda prymasa Polski*.
15. R. Wierna - *Chrześcijański sens cierpienia na przykładzie Anieli Salawy*.
16. K. Wilkos - *Problematyka moralna w pamiętnikach harcerek Warszawy w latach 1939-1945*.

17. Z. T. Zając - *Wychowanie seksualne w rodzinie w świetle dokumentu Kongregacji d/s Wychowania Katolickiego "Wytyczne wychowania w odniesieniu do ludzkiej miłości"*.

c) pod kierunkiem prof. S. Olejnika z ATK:

1. A. P. Lewandowski - *Najważniejsze problemy moralne w listach Episkopatu Polski w latach 1945-1974*.

d) pod kierunkiem ks. doc. S. Rosika:

1. ks. J. J. Dzierżanowski - *Podstawowe wyznaczniki zachowań moralnych psychoterapeuty w twórczości Antoniego Kępińskiego*.

2. ks. J. Jarosz - *Rola uczuć w więzi małżeńskiej w świetle polskiej literatury moralno-psychologicznej*.

3. E. M. Kawecka - *Problematyka moralna w świetle wybranych pism sługi Bożego Edmunda Bojanowskiego*.

4. ks. J. J. Kochanek - *Podstawowe prawa narodu w pismach kardynała Wyszyńskiego*.

5. A. M. Maciejczyk - *Rola charyzmatów w życiu moralnym chrześcijanina*.

6. K. A. Matusek - *Ojcostwo kapłana w nauczaniu Jana Pawła II*.

7. A. P. Ogasa - *Niektóre poglądy autorów "Human Sexuality" w świetle nauki katolickiej*.

8. ks. Cz. Pachałko - *Autorytet rodziców a autonomia dziecka jako problem moralno-wychowawczy*.

9. ks. R. Półtorak - *Zbawczy charakter cierpienia w nauce Jana Pawła II*.

10. S. P. Sito - *Chrześcijański charakter spotkania człowieka sprawnego z niepełnosprawnym*.

11. M. J. Solarewicz - *Bohaterstwo moralne w sytuacjach trudnych na przykładzie Ludwiki Uzar-Krysiakowej*.

12. M. Worbs - *Etyczny problem strategii odstraszenia w świetle listu pasterskiego Konferencji Episkopatu*.

13. K. J. Wójcik - *Praca ludzka a jej eschatyczna skuteczność w świetle encykliki "Laborēm exercens"*.

e) pod kierunkiem ks. prof. S. Witka:

1. S. Ogrodnik - *Ocena moralna Raportów Rzymskich w świetle nauczania ostatnich papieży*.

2. ks. M. W. Wałowski - *Etos regionu górnośląskiego w świetle literatury etnograficznej*.

III. Z życia sekcji

W roku akad. 1986/87 sekcja teologii moralnej KUL poniosła bolesną stratę. Dnia 6 stycznia 1987 r. w szpitalu w Mielcu zmarł śp. ks. prof. Stanisław Witek, wieloletni kierownik sekcji i katedry teologii moralnej szczegółowej. Urodzony 24 XII 1924 r. w Mielcu studia teologiczne ukończył w Tarnowie, studia specjalistyczne na Wydziale Teologicznym KUL. Od 1962 r. pracownik sekcji. Doktorat uzyskał w 1956 r., przewód habilitacyjny przeprowadził w 1967 r., tytuł profesora nadzwyczajnego przyznano mu w 1978 r. Jest on autorem licznych rozpraw i opracowań monograficznych. Do najważniejszych należą: *Teologia moralna fundamentalna*, cz. 1-2, Lublin 1974-1976; *Sakrament pojednania*, Poznań 1979; *Miłość chrześcijańska w życiu człowieka*, Warszawa 1983; *Chrześcijańska wizja moralności*, Poznań 1983; *Teologia życia duchowego*, Lublin 1986; *Kierownictwo duchowe w konfesjonale* (w druku). Był on promotorem dziewięciu rozpraw doktorskich oraz bardzo licznych licencjackich i magisterskich. Interesował się szczególnie sferą zjawisk moralnych zarówno w dziejach narodu polskiego, jak i w wielkich systemach etycznych, religijnych i kulturowych. Pochowany został na cmentarzu komunalnym w rodzinnym Mielcu.

*

W początkach roku akad. 1986/87 Senat KUL na wniosek Rady Wydziału Teologicznego powziął uchwałę o nadaniu tytułu profesora nadzwyczajnego ks. doc. S. Rosikowi. Od początku tegoż roku funkcję kierownika sekcji pełnił ks. doc. F. Greniuk. Rada Wydziału na wniosek sekcji uchwaliła dwa awanse młodszych pracowników naukowych: ks. dr Stanisław Mojek awansował na stanowisko adiunkta przy katedrze teologii moralnej szczegółowej, a ks. dr Ireneusz Mroczkowski na starszego asystenta przy tejże osieroczonej katedrze. Kuratorstwo nad tą katedrą zostało powierzone do czasu jej obsadzenia ks. doc. F. Greniukowi. Rada Wydziału wyraziła zgodę na zatrudnienie z początkiem roku akad. 1987/88 dra Józefa Wróbla SCJ, absolwenta Akademii Alfonsjańskiej w Rzymie w charakterze asystenta przy katedrze historii teologii moralnej.

Sekcja teologii moralnej pracowała w ramach następujących katedr:

1. katedra teologii moralnej ogólnej:
kierownik - ks. doc. S. Rosik

2. katedra teologii moralnej szczegółowej:

kierownik - ks. prof. S. Witek

starszy asystent - ks. dr S. Mojek

asystent - ks. dr I. Mroczkowski

3. katedra historii teologii moralnej:

kierownik - ks. doc. F. Greniuk

adiunkt - ks. dr J. Nagórny

Podczas dorocznego spotkania naukowego teologów moralistów polskich, odbytego w dniach 1-2 maja 1987 r., referat pt. *Chrześcijańskie pojęcie wolności i wyzwolenia* wygłosił ks. dr I. Mroczkowski. W dniu zaś 8 maja 1987 r., podczas sympozjum zorganizowanego przez Wydział Teologiczny KUL, z racji wizyty w Polsce papieża Jana Pawła II, referat pt. *Hamartologia Jana Pawła II* wygłosił ks. doc. F. Greniuk.

Pracownicy sekcji przygotowali kolejny zeszyt teologicznomoralny *Roczników Teologiczno-Kanonicznych* na 1987 rok.